

1. Fyzika – obsah prezentace

- A. Přehled obsahu spisu
- B. Téma a cíle fyziky jako vědy (II 1-2)
- C. Fyzika a příčiny (II 3-8)
- D. Vymezení pohybu (III 1-3)
- E. Neomezeno (III 4-8)
- F. Místo (IV 1-5)
- G. Prázdnno (IV 6-9)

1. Fyzika – obsah prezentace

- H. Čas (IV 10-14)
- I. Klasifikace a hierarchie pohybů (V 1-2)
- J. Kontrárnost pohybu a klidu (V 5-6)
- K. Spojitost (kontinuita) a dělitelnost pohybu (VI 1-3)
- L. První pohybující nepohnuté (VIII + *Met.* XII)

1. A. Fyzika – přehled obsahu

- Hlavní téma – pohyb
 - Vzpomeňme na *Metafyziku* („... poněvadž jsou ve spojení s pohybem, náležejí do fyziky...“; fyzika – předmět odloučený, ale v pohybu).
 - „Příroda je však principem pohybu a klidu v tom, čemu původně náleží...“ (*Phys. II 1*)
 - Aspekty pohybu: místo, prázdno, čas, neomezeno (*III 1*).
- I. kniha – pojednání o principech (+ kritika starších názorů)
- II. kniha – pojednání o příčinách jako předmětu fyziky
- III. kniha (příchod k vlastnímu tématu):
 - Vymezení pohybu.
 - Existuje reálně neomezeno?

1. A. Fyzika – přehled obsahu

- IV. kniha – aspekty pohybu: Místo, prázdno, čas.
- V. kniha – druhy pohybu.
- VI. kniha – spojitost a dělitelnost pohybu.
- VII. + VIII. kniha – příčiny pohybu → první nehybný hybatel.

1. B. Téma a cíle fyziky (II 1-2)

- Φυσικὴ ἀκρόασις = „Přírodní přednáška“ (výklad určený k poslechu)
- Co je φύσις?
 - Nepochybně existuje („chtít dokazovat, že příroda jest, by bylo směšné“).
 - Příroda je principem pohybu a klidu.
 - Co je od přírody, má počátek pohybu a klidu v sobě – z hlediska místa nebo kvantitativního růstu a úbytku nebo kvalitativní přeměny.
 - Od přírody (φύσει) jsou:
 - živočichové a jejich části
 - rostliny
 - jednoduché prvky – země, oheň, vzduch a voda
 - Od přírody nejsou:
 - lehátko, roucho
 - obecně artefakty (ἀπὸ τέχνης)

1. B. Téma a cíle fyziky (II 1-2)

- Hlubší analýza – co přesně v daných jsoucnech je φύσις?
 - Snad látka?
 - Zasadíme-li lehátko, vyroste (snad, možná) nikoli lehátko, nýbrž dřevo – tedy látka.
 - → Pak ano, látka jako základ věci je přírodou.
 - Nebo že by tvar?
 - Přirozenost má teprve to, co je uskutečněno, tedy co má tvar.
 - Jsoucná φύσις se vyvíjejí, a to směrem ke své přirozenosti, uskutečnění, tj. tvaru.
 - → Pak ano, tvar je přírodou.
 - Φύσις tedy má dvojí význam.
 - Přitom tvar jako skutečnost je přírodou více než látka (možnost).
 - Fyzika má zkoumat oba druhy přírody.
 - Ovšem tvar pouze potud, pokud je neodloučený (od látky).
 - Odloučené tvary (jako jsoucnosti - τί ἐστι) zkoumá první filosofie.

1. C. Fyzika a příčiny (II 3-8)

- Proč je třeba hledat příčiny?
 - „... naše zkoumání směřuje k vědění a máme za to, že o věci nemáme vědění, dokud nepochopíme její ,proč', tj. její první příčinu. Je zjevno, že i my si musíme tak počínat jak v otázce vzniku a zániku, tak každé přírodní změny, abychom poznali jejich principy...“
- Jaké příčiny?
 - i. z čeho jako ze složky něco vzniká (a rody toho)
 - ii. tvar a vzor (εἶδος καὶ παράδειγμα), tj. podstatný pojem (λόγος ὁ τοῦ τί ἦν εἶναι) a jeho rody
 - iii. z čeho pochází první počátek změny nebo klidu
 - iv. účel a cíl, k čemu něco směřuje

1. C. Fyzika a příčiny (II 3-8)

- Fyzika má určit u svého předmětu všechny 4 příčiny. Přitom:
 - účel = nabytí tvaru → tvarová ≡ účelová
 - „člověk plodí člověka“ → tvarová ≡ pohybová
- Fyzika a účelová příčina (II 8):
 - pravidelné dění v přírodě → nejde o dění náhodné
 - Náhoda (τύχη) – pohybová příčina záměrného lidského jednání, které však – výjimečně, nepravidelně – vede k nezamýšlenému cíli (II 5-6).
 - Samočinnost (αὐτόματον) – pohybová příčina jako nepravidelné samovolné přírodní dění bez účelu.
 - pravidelné záměrné dění v přírodě (především v živé) → účelné jednání
 - → nezbytnost teleologického výkladu a odmítnutí „mechanicismu“